

Convergența dintre conceptele managementul cunoștințelor și e-learning

The convergence between knowledge management and e-learning concepts

*Lecturer Dana Adriana LUPȘA-TĂTARU, Candidate Ph.D.
The Brasov Transilvania University, Romania*

*Candidate Ph.D. Adelina CHIȚU
EUROPHARM Holding, Brașov, Romania*

Abstract

The paper is centered on presenting the two main points of view regarding the two concepts analyzed, considering the novelty of the knowledge management domain and the essential role that the universities are playing within knowledge-based economy and knowledge-based society. The conclusion of the paper is that between knowledge management and e-learning there is a strong bound, based on the contribution of applications/e-learning platforms to the development of knowledge management processes, mainly: capturing tacit knowledge of teaching staff, sharing knowledge and creating new knowledge.

Keywords: *Knowledge management; E-learning; University*

I ntensificarea tendinței de evoluție către economia cunoașterii a condus la necesitatea realizării unor cercetări științifice asupra componentelor acesteia, asupra organizațiilor care practică managementul cunoștințelor și care au implementat sisteme de management al cunoștințelor. În același timp, în paralel cu abundența informațiilor, pe fondul

noutății domeniului de studiu, se manifestă necesitatea cristalizării atât a terminologiei, cât și a modului de manifestare a fenomenelor.

În condițiile activării într-un mediu concurențial și în lumina noilor reglementări privind învățământul superior, instituțiile de învățământ superior împrumută trăsături specifice comportamentului unei organizații private, pentru care utilizarea managementului cunoștințelor a devenit un deziderat și o necesitate.

Teoria în domeniul managementului cunoștințelor și e-learning este în dezvoltare, neexistând un punct de vedere comun privind măsura în care cele două concepte converg.

Ca o particularitate, se consideră că mediile virtuale de educație (Virtual Learning Environment) reprezintă instrumente ale managementului cunoștințelor, unii autori (Berry, 2006; Rao, 2005; Metcalfe, 2006) asimilându-le unor forme de implementare a managementului cunoștințelor în instituțiile de învățământ superior.

Se consideră că cele două concepte pot fi unificate într-un demers de creare a organizațiilor care învață, fiind două discipline complementare care converg din ce în ce mai mult (Rao, 2006). Alte abordări prezintă conceptul de e-learning ca fiind doar un instrument al managementului cunoștințelor, utilizat fie pentru crearea cunoștințelor fie pentru internalizare – conform spiralei cunoștințelor (Nonaka și Tacheuki, 1995).

În prezent se consideră că domeniul e-learning este în faza de maturitate (Rao, 2005). În plan pragmatic, în cadrul companiilor pentru dezvoltarea resurselor umane se utilizează e-learning.

Dacă inițiativele e-learning erau inițial centrate pe conținut, începând cu jumătatea secolului al XX-lea se adaugă proprietăți referitoare la conectivitate, comunicare, procese, interacțiuni, accentul căzând așadar pe context. De asemenea, în condițiile în care în economia bazată pe cunoștințe nu se manifestă insuficiența resurselor, ci abundența lor – date, informații, cunoștințe – valoarea adăugată trebuie creată într-un mod diferit, pe baza partajării cunoștințelor și a procesului de învățare. Astfel, aplicațiile de tip web care sprijină partajarea și învățarea, vor face ele însele obiectul inovației.

Alte argumente privind maturitatea domeniului e-learning se referă la faptul că, în prezent, se manifestă un trend privind stabilirea unor standarde în domeniul e-learning, acțiune care implică atât specialiști din mediul sectoarele

productive, cât și educaționale (Rao, 2005), dar și la faptul că acest concept și termen este deja consacrat și utilizat în mod frecvent.

Un mediu virtual de educație este un sistem e-learning, un software menit a sprijini procesul de predare-învățare-evaluare, funcționând prin intermediul Internetului și oferind utilizatorilor o serie de instrumente pentru evaluare, comunicare, upload de documente, administrarea grupurilor de studenți, colectarea și organizarea notelor studenților, chestionare, wiki și altele.

Pornind de la ideea că procesul educațional reprezintă transferul/diseminarea și crearea de cunoștințe (OECD, 2000, p.70; Sallis și Jones, 2002, p. xiv), se vor prezenta în continuare modalitățile concrete prin care utilizarea inițiativelor e-learning, în speță a platformelor e-learning (Virtual Learning Environment - VLE) contribuie la facilitarea proceselor managementului cunoștințelor în instituțiile de învățământ superior, considerând faptul că, în primul rand, o platformă e-learning este proiectată pentru managementul cunoștințelor, baza procesului de predare-învățare.

Provocarea în cazul instituțiilor de învățământ superior este reprezentată de găsirea unei modalități de externalizare sau codificare a cunoștințelor tacite ale cadrelor didactice, acest aspect fiind facilitat de utilizarea unei platforme e-learning prin intermediul activităților de planificare a cursurilor (Becta, 2003, p. 35; Konrad, 2003; Haughey, 2003, p.67), a utilizării resurselor on-line pentru cursuri (Becta, 2003, p. 29; EUN, 2003), comunicării student-profesor (Lobry de Bruyn, 2004), activități prin intermediul cărora cunoștințele tacite sunt transformate în cunoștințe explicite pretabile a fi stocate, diseminate și partajate.

Astfel, rezultă, de fapt, o hartă a cunoștințelor care prezintă cunoștințele tacite ale profesorilor sub formă de categorii, disponibile și utile, în perspectivă, prin intermediul rețelelor altor cadre didactice din organizație sau din afara acesteia, potențând comunicarea și colaborarea profesională (Hargreaves, 1999, p. 125; OECD, 2000, p. 77).

O platformă e-learning permite profesorilor să identifice trenduri sau excepții privind rezultatele studenților prin tehnici data mining (Wild et al, 2001; Brown și Duguid, 2002, p. 27), facilitând astfel luarea deciziei la nivel managerial privind sprijinul acestora în procesul de predare-învățare-evaluare (Visscher și Wild, 1997, p. 271; Kirkup et al, 2005).

Paradigma social constructivistă prevalentă în cazul platformelor e-learning se aplică atât studenților, cât și cadrelor didactice, contribuind la crearea cunoștințelor la nivelul grupurilor mai degrabă decât la nivel individual (OECD, 2000, p.74). Un exemplu ar fi subiectele dezbătute prin intermediul forumurilor reprezentând resurse de cunoștințe pentru soluționarea problemelor apărute (Kawachi, 2003, p. 76; Okamoto și Inaba, 1997; Lobry de Bruyn, 2004, p. 68-69).

În general, paradigma social constructivistă pune accent pe importanța culturii organizaționale și a contextului pentru înțelegerea fenomenelor care se petrec la nivelul societății și a modului în care sunt create cunoștințele, tocmai pe baza înțelegerii fenomenelor (Derry, 1999; McMahon, 1997). Pornind de la această teorie au fost dezvoltate modele pedagogice care se bazează pe trei piloni:

- realitatea: adepții teoriei social constructiviste consideră că realitatea este construită prin intermediul activității umane, membrii societății inventează împreună caracteristicile lumii (Kukla, 2000), astfel că realitatea nu poate fi descoperită: aceasta nu există decât după inventarea ei;
- cunoașterea: este un produs uman, construit social și cultural (Ernest, 1999; Gredler, 1997; Prawat și Floden, 1994), indivizii atribuie înțeles prin interacțiunile cu alți indivizi și cu mediul în care trăiesc;
- învățarea: este un proces social, nu se realizează doar la nivel de individ și nu reprezintă doar o manifestare pasivă a comportamentului modelat de forțe externe (McMahon, 1997), învățarea activă se produce prin activități sociale.

Astfel, translatând la nivel de aplicație e-learning, paradigma social constructivistă relevă faptul că învățarea este eficientă atunci când, în cadrul unui grup, utilizatorii creează artefacte și le utilizează în comun, creează cunoștințe tacite prin experimentarea acestor artefacte, care pot fi: resurse web, comentarii pe forum etc.

În cazul în care platformele e-learning sunt implementate corect, ele furnizează “infrastructura pentru a sprijini managementul cunoștințelor în sectorul educațional, fără a cărui implementare școlile, liceele și universitățile nu pot deveni organizații care învață” (OECD, 2000, p. 88).

De asemenea, există autori (Dalkir, 2005) care consideră că tehnologiile e-learning reprezintă instrumente pentru procesul de achiziție și aplicare a cunoștințelor.

În concluzie, se poate afirma faptul că între conceptele de management al cunoștințelor există o legătură puternică, bazată pe contribuția aplicațiilor/platformelor e-learning la dezvoltarea proceselor managementului cunoștințelor, în speță: captarea cunoștințelor tacite ale cadrelor didactice, partajarea acestor cunoștințe și crearea de noi cunoștințe (Berry, 2006).

Bibliografie

- 1 Berry, M. "Knowledge management in education and the contribution of Virtual Learning Environments", în *Computer Education - Stafford-Computer Education Group*, nr. 112, 2006, NAACE (www.naace.org), ISSN 00104590, p. 4-8
- 2 Brown, J. S.
Duguid, P. *The social life of information*, Harvard Business School Press, Harvard, 2002
- 3 Dalkir, K. *Knowledge management in theory and practice*, Elsevier, Oxford, 2005
- 4 Derry, S. J. *A Fish called peer learning: Searching for common themes*. In A. M. O'Donnell & A. King (Eds.), 1999
- 5 Ernest, P. *Social Constructivism as a Philosophy of Mathematics: Radical Constructivism*, 23 martie 1999
- 6 Gredler, M. E. *Learning and instruction: Theory into practice* (3rd ed). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall, 1997
- 7 Hargreaves, D. "The Knowledge-Creating School", *British journal of educational studies* 47(2) p122-144, 1999
- 8 Haughey, M. "The impact of ICT on the work of the school principal", in Selwood, I D, Fung, A C W, O'Mahony, C (eds) *Management of education in the information age: the role of ICT*, 2003, Dordrecht, Kluwer Academic

- 9 Kawachi, P. "Initiating intrinsic motivation in online education: review of the current state of the art", *Interactive Learning Environments* 11(1) p59-81, 2003
- 10 Kirkup, C., Sizmur J. *Schools' Use of Data in Teaching and Learning*, Slough, NFER, 2005
Sturman, L.,
Lewis K.
- 11 Konrad, J. "Review of educational research on virtual learning environments [VLE] - implications for the improvement of teaching and learning and access to formal learning in Europe", *European conference on educational research*, University of Hamburg, 17-20 September 2003
- 12 Kukla, A. *Social Constructivism and the Philosophy of Science*. New York: Routledge, 2000
- 13 Lobry de Bruyn, L. "Monitoring online communication: can the development of convergence and social presence indicate an interactive learning environment?" *Distance education* 25(1) p67-81, 2004
- 14 McMahon, M. *Social Constructivism and the World Wide Web - A Paradigm for Learning*. Paper presented at the ASCILITE conference. Perth, Australia, decembrie 1997
- 15 Metcalfe, A. S. *Knowledge management and higher education. A critical analysis*, Information Science Publishing, London, 2006
- 16 Nonaka, I. *The knowledge creating company*, Oxford University Press, New York, 1995
Tacheuki, H.
- 17 Okamoto, T. "The intelligent discussion support system over the computer network", in Fung, A C, Visscher, A J, Barta, B-Z, Teather, D C (eds) *Information technology in educational management for the schools of the future*, London, Chapman & Hall, 1997
Inaba, A.
- 18 Prawat, R. S. "Philosophical Perspectives on Constructivist Views of Learning". *Educational Psychologist*, 29(1), 37-48, 1994
Floden, R. E.
- 19 Rao, M. *Knowledge management tools and techniques. Practitioners*

and experts evaluate KM solutions, Oxford, Butterworth-Heinemann, 2005

- 20 Sallis, E.,
Jones, G. *Knowledge management in education: enhancing learning and education*, 2002, London, Kogan Page
- 21 Visscher, A.,
Wild, P. "The potential of information technology in support of teachers and educational managers managing their work environment", *Education and Information Technologies* 2, p263-274, 1997
- 22 Wild P.
Smith D.
Walker, J. Has a decade of computerisation made a difference in school management? in Nolan, C J P, Fung, A C W, Brown, M A (eds), *Pathways to institutional improvement with information technology in educational management*, Boston, Kluwer Academic Publishers, 2002
- 23 *** British Educational Communications and Technology Agency (Becta), *A review of the research literature on the use of managed learning environments and virtual learning environments in education, and a consideration of the implications for schools in the united kingdom*, 2002, Coventry, Becta